

Petrovietnam 50 năm giữ lửa di sản, kiến tạo năng lượng quốc gia

11:51 21/09/2025

Năm 2025, đánh dấu mốc son 50 năm xây dựng và phát triển của Tập đoàn Công nghiệp - Năng lượng Quốc gia Việt Nam (Petrovietnam). Nửa thế kỷ qua là một hành trình đặc biệt, từ những ngày đầu gian khó “đi tìm lửa”, Petrovietnam đã trưởng thành vượt bậc, đóng góp to lớn cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Tổng Bí thư Tô Lâm và Phu nhân cùng các đại biểu tham quan Phòng Lưu niệm Chủ tịch Hồ Chí Minh với ngành dầu khí Việt Nam - Azerbaijan

Từ tầm nhìn và dự cảm thiên tài của Bác Hồ

Sự ra đời của ngành công nghiệp dầu khí Việt Nam không phải là một sự kiện kinh tế đơn thuần, mà là kết quả của một tầm nhìn chiến lược và dự cảm thiên tài của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Ngay từ những năm tháng đất nước còn chìm

trong chiến tranh, Người đã nhận thấy việc hình thành một ngành công nghiệp dầu khí hiện đại là điều kiện tiên quyết để xây dựng một quốc gia hùng mạnh.

Tầm nhìn xa trông rộng ấy được thể hiện trong đường lối lãnh đạo của Đảng, của Bác Hồ từ những nghiên cứu dầu khí thế giới, cử cán bộ đi đào tạo, nhờ các nước anh em giúp đỡ... Trong chuyến thăm lịch sử vào năm 1959 tại khu công nghiệp dầu lửa Baku, Azerbaijan, Bác đã nói: “Sau khi Việt Nam kháng chiến thắng lợi, Liên Xô nói chung và Azerbaijan nói riêng sẽ giúp đỡ Việt Nam khai thác và chế biến dầu khí, xây dựng được những khu công nghiệp dầu khí mạnh như Baku”. Mong ước của Bác đã trở thành “kim chỉ nam”, định hình nên sứ mệnh và bản sắc của ngành dầu khí Việt Nam: một ngành công nghiệp phục vụ lợi ích quốc gia, phụng sự Tổ quốc và dân tộc.

Ngày 27-11-1961, Tổng cục Địa chất đã thành lập Đoàn Thăm dò Dầu lửa số 36, tổ chức chuyên trách đầu tiên với nhiệm vụ nghiên cứu, tìm kiếm và thăm dò dầu khí ở miền Bắc Việt Nam - ngày này sau đó trở thành ngày Truyền thống của ngành dầu khí Việt Nam. Tuy nhiên, cột mốc quan trọng nhất đánh dấu sự ra đời chính thức của Petrovietnam là vào năm 1975. Đúng 100 ngày sau khi đất nước thống nhất, Bộ Chính trị đã ban hành Nghị quyết số 244-NQ/TW ngày 9-8-1975 làm cơ sở chính trị để Quốc hội ban hành Nghị quyết số 33-QN/QH/K5 ngày 20-8-1975 và Chính phủ ban hành Quyết định số 170/CP ngày 3-9-1975, thành lập Tổng cục Dầu mỏ và Khí đốt Việt Nam, tiền thân trực tiếp của Tập đoàn Công nghiệp - Năng lượng Quốc gia Việt Nam ngày nay. Sự ra đời của Tổng cục ngay sau ngày non sông ta liền một dải, không chỉ thể hiện tính cấp bách của việc khai thác tài nguyên để tái thiết đất nước, mà còn khẳng định vị thế chiến lược của ngành dầu khí trong tầm nhìn phát triển quốc gia.

“5 An”, “5 Nhất” - thương hiệu của một tập đoàn

Bước ngoặt thực sự làm thay đổi vận mệnh kinh tế của quốc gia đến vào ngày 26-6-1986, khi dòng dầu thương mại đầu tiên được khai thác từ mỏ Bạch Hổ. Sự kiện này diễn ra đúng vào giai đoạn khởi đầu của công cuộc Đổi mới đất nước. Bối cảnh nền kinh tế đang trong giai đoạn chuyển đổi đầy khó khăn, bị bao vây cấm vận, dòng dầu từ mỏ Bạch Hổ đã trở thành một “cú hích” cực kỳ mạnh mẽ; khẳng định Việt Nam chính thức trở thành quốc gia sản xuất dầu mỏ; không chỉ góp phần giải tỏa cơn khát năng lượng, mà còn tạo nguồn thu ngoại tệ mạnh đầu tiên và đáng kể nhất, tạo ra nguồn lực tài chính quan trọng để thực hiện các cải cách kinh tế sâu rộng, ổn định kinh tế vĩ mô và góp phần bảo vệ chế độ.

Nhận thức được rằng, việc chỉ khai thác và xuất khẩu dầu thô, sẽ không tối đa hóa được giá trị tài nguyên và không xây dựng được một ngành công nghiệp bền vững, ngay từ cuối những năm 80 của thế kỷ XX và trong suốt thập niên 90,

lãnh đạo Đảng và Nhà nước đã đưa ra những quyết sách đột phá nhằm xây dựng một ngành công nghiệp dầu khí hoàn chỉnh, tích hợp theo chiều dọc. Đây là giai đoạn Petrovietnam bắt đầu đặt những viên gạch đầu tiên hình thành nên chuỗi giá trị đồng bộ, hoàn chỉnh ngày nay.

Trong từng giai đoạn phát triển của đất nước, Đảng, Nhà nước luôn đặc biệt quan tâm đến chiến lược phát triển ngành dầu khí Việt Nam; trong đó có 3 nghị quyết và 3 kết luận của Bộ Chính trị là những định hướng chiến lược, xuyên suốt quá trình phát triển của Petrovietnam.

Đến nay, trải qua 50 năm đồng hành cùng đất nước, Petrovietnam đã hoàn thành sứ mệnh xây dựng và phát triển ngành công nghiệp dầu khí hoàn chỉnh, đồng bộ, hiện đại, ngang tầm khu vực và thế giới. Từ tìm kiếm, thăm dò, khai thác, công nghiệp khí đến công nghiệp chế biến, phân phối dầu khí, công nghiệp điện và năng lượng tái tạo, dịch vụ kỹ thuật chất lượng cao, đã hình thành hệ thống hạ tầng năng lượng xương sống, chiến lược quốc gia - là động lực phát triển kinh tế xã hội đất nước, thể hiện qua “5 AN” và “5 NHẤT” đầy tự hào.

Phó Thủ tướng Bùi Thanh Sơn cùng Chủ tịch HĐQT Petrovietnam Lê Mạnh Hùng chứng kiến lấy mẫu dầu từ cụm mỏ Sư Tử (tháng 5-2025)

Với 5 An, đó là:

Petrovietnam bảo đảm vững chắc an ninh năng lượng quốc gia, giữ vai trò chủ lực trong cung ứng nguồn năng lượng thiết yếu: Từ chỗ không có dầu khí, đến

nay đã khai thác đạt 441,5 triệu tấn dầu và 196 tỷ m³ khí; Vận hành hiệu quả các đường ống dẫn khí, các nhà máy lọc dầu, lọc hóa dầu, các nhà máy điện và hệ thống cơ sở vật chất kỹ thuật hiện đại đủ năng lực thực hiện các công trình dầu khí trọng điểm, các công trình công nghiệp có quy mô lớn, công nghệ cao. Hằng năm, Petrovietnam đáp ứng 60-70% nhu cầu xăng dầu, 70-80% nhu cầu khí dân dụng và trên 10% sản lượng điện cả nước. Đây là nền tảng để duy trì ổn định kinh tế - xã hội, tạo niềm tin cho các ngành sản xuất và đời sống nhân dân.

Petrovietnam là chỗ dựa quan trọng của an ninh kinh tế, quy mô tăng trưởng theo cấp số nhân. Nếu như năm 2011 tổng doanh thu lũy kế đạt 160 tỷ USD, thì đến năm 2025 đã lên tới 605 tỷ USD. Bên cạnh đó, thước đo rõ ràng nhất về vai trò trụ cột trong nền kinh tế của Petrovietnam đó là đóng góp cho ngân sách Nhà nước (NSNN); trước năm 2000, là nguồn thu ngân sách lớn nhất và ổn định nhất của quốc gia với tỷ lệ 30% tổng thu NSNN hằng năm. Đến năm 2025, số nộp ngân sách lũy kế của Petrovietnam đạt hơn 142 tỷ USD; mặc dù tỷ trọng đóng góp trên tổng thu NSNN còn 8-9%, do sự tăng trưởng và đa dạng hóa của toàn bộ nền kinh tế, nhưng Petrovietnam lại liên tiếp phá kỷ lục về giá trị tuyệt đối, khẳng định vai trò không thể thay thế, góp phần giữ vững ổn định kinh tế vĩ mô, cân đối ngân sách. Bên cạnh đó, Petrovietnam đã đưa vào hoạt động các công trình, cụm công trình trọng điểm quốc gia, hình thành các trung tâm công nghiệp và kết nối hạ tầng năng lượng tạo động lực lan tỏa, dẫn dắt, thúc đẩy phát triển kinh tế vùng, địa phương trên cả nước.

Petrovietnam góp phần bảo đảm an ninh lương thực khi các nhà máy đạm cung ứng 70-80% nhu cầu phân đạm (urê) của cả nước. Nguồn cung ổn định này không chỉ giúp bình ổn giá cả vật tư nông nghiệp, mà còn trực tiếp hỗ trợ người nông dân, nâng cao năng suất cây trồng và đảm bảo sản lượng lương thực quốc gia. Đây là một mắt xích quan trọng trong chuỗi giá trị nông nghiệp, thể hiện sự liên kết sâu sắc giữa ngành công nghiệp năng lượng và ngành nông nghiệp.

Petrovietnam giữ vai trò quan trọng trong an ninh quốc phòng, một trong những đóng góp thầm lặng nhưng vô cùng quan trọng của Petrovietnam là việc khẳng định và bảo vệ chủ quyền, quyền chủ quyền và quyền tài phán của Việt Nam trên Biển Đông. Mọi hoạt động tìm kiếm, thăm dò và khai thác dầu khí của Tập đoàn trên thềm lục địa và vùng đặc quyền kinh tế của Việt Nam, đều là những hành động thực thi chủ quyền một cách hòa bình và tuân thủ luật pháp quốc tế. Sự hiện diện liên tục của các công trình, giàn khoan, tàu dịch vụ dầu khí trên biển và cả các nhà giàn DK do Petrovietnam triển khai, là những “cột mốc sống” khẳng định chủ quyền quốc gia. Bên cạnh đó, Petrovietnam chủ động, nghiên cứu, sản xuất, cung ứng 100% nhiên liệu đặc chủng phục vụ cho quốc phòng, tất cả những điều này tạo nên sự khác biệt của Petrovietnam với bất cứ

doanh nghiệp nào khác.

Petrovietnam là điểm tựa của an sinh xã hội, luôn xác định công tác an sinh xã hội là nghĩa tình, là tinh thần trách nhiệm xã hội tạo nên hệ giá trị cốt lõi của văn hóa doanh nghiệp chứ không phải là hoạt động từ thiện đơn thuần.

Petrovietnam đã dành một nguồn lực tài chính rất lớn cho các chương trình an sinh xã hội với hàng chục nghìn tỷ đồng để hỗ trợ đồng bào ở mọi miền đất nước.

Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn gặp mặt, trò chuyện với lãnh đạo, người lao động Petrovietnam

Làm tròn sứ mệnh “5 An”, Petrovietnam đã khẳng định uy tín, vị thế của một tập đoàn kinh tế hàng đầu đất nước với thành tựu “5 Nhất”: Là doanh nghiệp có quy mô lớn nhất, với tổng tài sản hợp nhất vượt 1 triệu tỷ đồng, vốn chủ sở hữu hơn 556 nghìn tỷ đồng. Là đơn vị có đóng góp ngân sách cao nhất, với bình quân đạt 160 nghìn tỷ đồng/năm trong những năm gần đây, chiếm tới 80,3% tổng số nộp ngân sách của 18 tập đoàn, tổng công ty trong khối doanh nghiệp nhà nước; có lợi nhuận cao nhất, khi giai đoạn 2020-2025 đạt tới 316 nghìn tỷ đồng, tương đương bình quân 2,2 tỷ USD/năm.

Petrovietnam là doanh nghiệp duy nhất đạt và đạt nhiều giải thưởng cao quý về khoa học - công nghệ, trong đó có 6 Giải thưởng Hồ Chí Minh và 4 Giải thưởng Nhà nước, cùng nhiều sáng chế quốc tế uy tín. Đặc biệt, là doanh nghiệp dẫn đầu đạt mức cao nhất trong hoạt động an sinh xã hội, chỉ riêng giai đoạn 2020-2025, đã dành hơn 5,13 nghìn tỷ đồng cho các chương trình cộng đồng.

Quá trình hình thành và phát triển của Petrovietnam đã cho thấy một mô hình phát triển đặc thù; sự ra đời của Petrovietnam không phải là một quá trình tự thân mà là sự kết hợp chặt chẽ giữa quyết tâm chính trị, tầm nhìn chiến lược quốc gia và tiến trình hội nhập, hợp tác kinh tế quốc tế từ rất sớm.

Di sản của Petrovietnam được định hình với một sứ mệnh kép ngay từ đầu: vừa là một đơn vị kinh tế tạo ra của cải vật chất, vừa là một công cụ để thực hiện các mục tiêu chiến lược của quốc gia, từ tái thiết kinh tế đến khẳng định chủ quyền.

Nền tảng văn hóa “phụng sự Tổ quốc” đã được hun đúc trong gian khó, thấm sâu vào mỗi con người Petrovietnam và trở thành một tài sản vô hình, một nguồn sức mạnh nội sinh giúp Petrovietnam vượt qua những thử thách to lớn trong các giai đoạn phát triển.

Bước vào giai đoạn phát triển mới, Petrovietnam xác lập mô hình phát triển theo 3 trụ cột chiến lược là Công nghiệp - Năng lượng - Dịch vụ chất lượng cao

Sứ mệnh kiến tạo năng lượng quốc gia trong kỷ nguyên mới

Sau 50 năm, bước ngoặt chiến lược quan trọng nhất là sự chuyển đổi sứ mệnh của Petrovietnam. Việc đổi tên từ “Tập đoàn Dầu khí Việt Nam” thành “Tập đoàn Công nghiệp - Năng lượng Quốc gia Việt Nam” không chỉ thay đổi định danh mà còn là sự tái định vị mang tính chiến lược sâu sắc.

Sự thay đổi này được xác lập bởi các định hướng chính sách ở cấp cao nhất, đặc biệt từ Kết luận số 76-KL/TW ngày 24-4-2024 của Bộ Chính trị, đã định hướng cho sự phát triển mới của ngành dầu khí và Petrovietnam trong bối cảnh mới. Sứ mệnh mới của Petrovietnam được xác định theo một chiến lược kép: “tối ưu hóa nguồn năng lượng dầu khí truyền thống, phát triển bền vững các nguồn năng lượng mới” để đảm đương sứ mệnh kép “trụ cột trong bảo đảm an ninh năng lượng và kiến tạo năng lượng quốc gia”.

Điều này có nghĩa là Petrovietnam sẽ tiếp tục đẩy mạnh, tăng tốc và tối ưu phát triển lĩnh vực dầu khí truyền thống, vốn vẫn là nền tảng bảo đảm an ninh năng lượng quốc gia, thực hiện song song với phát triển mạnh mẽ các lĩnh vực năng lượng mới, năng lượng tái tạo, năng lượng bền vững...

Petrovietnam giữ vai trò quan trọng trong an ninh quốc phòng

Theo đó, mục tiêu đến năm 2030, Petrovietnam là 1 trong 500 doanh nghiệp lớn nhất thế giới (Fortune Global 500); dẫn dắt hình thành các trung tâm công nghiệp năng lượng sinh thái quốc gia, trở thành biểu tượng của trí tuệ, kỷ luật và khát vọng Việt Nam. Tầm nhìn đến 2050, Petrovietnam sẽ trở thành tập đoàn công nghiệp - năng lượng tích hợp, xanh - số - thông minh, nằm trong nhóm các tập đoàn hàng đầu khu vực, có vị thế toàn cầu.

Bước sang giai đoạn mới có khó khăn, thách thức, có thuận lợi, thời cơ; dù trong bất cứ hoàn cảnh nào Petrovietnam luôn phát huy truyền thống Anh hùng để xây dựng Tập đoàn Công nghiệp - Năng lượng Quốc gia Việt Nam hùng mạnh và là hạt nhân kiến tạo chuỗi giá trị công nghiệp hiện đại, tiên phong trong chuyển dịch năng lượng, tiên phong trong năng lượng mới và năng lượng tái tạo; lấy khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số làm đòn bẩy đột phá; đồng thời hoàn thiện quản trị theo chuẩn mực quốc tế gắn với phát triển bền vững.

Trên hành trình ấy, người lao động Petrovietnam sẽ luôn kiên định với sứ mệnh “Giữ lửa di sản, kiến tạo năng lượng quốc gia”; lấy bản lĩnh và trí tuệ đã được tôi luyện làm động lực; lấy khát vọng vươn lên của dân tộc làm mục tiêu, để trở thành biểu tượng và khẳng định tầm vóc quốc gia trên bản đồ năng lượng toàn cầu.

TS Lê Mạnh Hùng - Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch HĐQT Tập đoàn Công nghiệp - Năng lượng Quốc gia Việt Nam